

Uppföljning av beslut om införandet av taxa för föreningar vid upplåtelse av lokaler och anläggningar

Innehåll

Uppföljning av beslut om införandet av taxa för föreningar vid upplåtelse av lokaler och anläggningar.....	1
Sammanfattning.....	3
Inledning och bakgrund.....	4
Uppdrag och syfte.....	4
Avgränsning och metod.....	4
Resultat.....	6
Kulturföreningar och studieförbund.....	6
Idrottsföreningar.....	6
Analys och tolkning - Kulturföreningar och studieförbund.....	7
Analys och tolkning – Idrottsföreningar.....	8
Slutsatser och rekommendationer.....	10
Referenslista.....	11
Bilagor.....	11

Sammanfattning

Syftet med uppföljningen är att följa upp hur införande av taxor och avgifter för kultur- och fritidsnämndens upplåtelser av lokaler och anläggningar påverkat ideella föreningar och studieförbund i Huddinge kommun och lägga fram eventuella förslag till förändringar.

Syftet operationaliseras med hjälp av två frågeställningar gällande om antalet seriespelande seniorlag minskat och om antalet uthyrda lokaler till kulturföreningar och studieförbund minskat i och med införandet av vuxentaxa. Frågeställningarna har valts utifrån de synpunkter som lyftes fram av föreningarna i samband med införandet vuxentaxa.

Resultatet av uppföljningen visar att antalet seriespelande seniorlag har minskat med totalt fyra lag, varav tre avser basket. Orsaken till basketföreningens minskning bör utrönas i dialog med föreningen.

I samband med uppföljningen av vuxentaxan har det uppmärksamats att administrationen kring seniorlagens taxedebitering bör förenklas. Förvaltningen önskar debitera föreningarna för den tid de är berättigade till enligt fördelningsprinciperna, utan efterföljande korrigeringar såsom för inställda träningstider.

Det har även observerats att Huddinge kommuns representationslag generellt är något större än Stockholmsnittet. Det skulle kunna innebära att avdraget för juniorer i representationslag uppmuntrar att öka andelen juniorer i truppen för att erhålla minskad taxa. Det är dock för tidigt att dra några slutsatser om, men förvaltningen föreslår att nämnden bör följa utvecklingen.

Resultatet av uppföljningen visar vidare att antalet bokningar av lokaler till kulturföreningar/studieförbund inte har minskat, de har istället ökat något. Däremot har föreningarna efterfrågat fler lokaler för repetitioner för scenkonst. Förvaltningen vill ge föreningarna större möjlighet att använda Aulan vid Huddingegymnasiet genom att sänka taxan till en nivå där föreningar har möjlighet att hyra tid för repetition. Förvaltningen beräknar att på så sätt höja nyttjandegraden i Aulan.

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att:

- dialog förs med basketföreningen Huddinge Basket för att utröna varför basketen minskat med 3 seriespelade lag säsongen 2017/2018
- administrationen gällande debiteringen för lag i seriespel förenklas
- det procentuella avdraget för andelen juniorspelare i representationslag följs upp över en flerårsperiod
- frågan om lokaler för repetition av scenkonst ses över utifrån ett samutnyttjandeperspektiv samt lyfts in i förvaltningens lokalbehovsplan
- att taxan för Aulan vid Huddingegymnasiet sänks från 500 kr/timme till 300 kr/timme.

Inledning och bakgrund

Den 27 mars 2017 fattade kommunfullmäktige beslut om att från och med den 1 juli 2017 upphäva Huddinge kommuns nolltaxa för upplåtelse av kommunens lokaler och anläggningar till ideella föreningar och studieförbund.

För kultur- och fritidsnämndens upplåtelser av lokaler och anläggningar gäller beslutet med undantag för pensionärsföreningar, föreningar för funktionsnedsatta samt föreningars verksamhet för barn och ungdomar i åldern upp till och med 20 år. För sistnämnda föreningar gäller nolltaxan endast för nyttjande av kommunens lokaler m.m. för ordinarie verksamhet under ordinarie säsong.

Uppdrag gavs även till kultur- och fritidsnämnden att på kommunens uppdrag fortsättningsvis besluta om avgifter för upplåtelse av kommunens lokaler och anläggningar vilka förvaltas av kultur- och fritidsnämnden. Uppdraget innefattar även rätt för kultur- och fritidsnämnden att på kommunens uppdrag besluta om bad- och träningsavgifter i kommunens lokaler och anläggningar.

Kultur- och fritidsnämnden beslutade i verksamhetsplanen för 2019 att nämnden, som ett av årets utvecklingsåtagande ska följa upp konsekvenserna av beslutet om införande av taxor för vuxna vid upplåtelse av lokaler och anläggningar.

Vidare har det i kommunrevisionens granskning av kommunens stöd till idrotts- och fritidsverksamhet framförts en rekommendation om att följa upp införandet av vuxentaxa.

Uppdrag och syfte

Syftet är att:

- följa upp hur införande av taxor och avgifter för kultur- och fritidsnämndens upplåtelser av lokaler och anläggningar har påverkat ideella föreningar och studieförbund i Huddinge kommun
- lägga fram eventuella förslag till förändringar

Avgränsning och metod

Det har inte definierats hur beslutet ska följas upp eller vad som ska följas upp. Abstrakta begrepp såsom att ”följa upp” kan inte mätas eller konkretiseras utan bearbetning. Förvaltningen har valt att operationalisera syftet med hjälp av två frågeställningar.

Frågeställningar

- Har antalet seriespelande seniorlag inom lagidrotterna minskat?
- Har antalet bokningar (timmar) av lokaler till kulturföreningar och studieförbund minskat?

Dessa frågeställningar har valts på grund av att det var dessa farhågor som lyftes fram vid införandet av vuxentaxa. (PM till kommunfullmäktige, daterat 2017-02-24)

Målgrupp

Målgrupperna för uppföljningen är lagidrottsföreningar, kulturföreningar och studieförbund. Lagidrottsföreningarna utgörs i denna uppföljning av ishockey, fotboll, handboll, basket och innebandy.

Förvaltningen har valt att inte följa upp de individuella idrotterna då dessa inte förväntades några större effekter av införandet av vuxentaxa. Detta på grund av att dessa föreningar sällan har utövare som är 21 år och uppåt, exempelvis gymnastik och simning. (Vad gäller simföreningar köper dessa idag tider för vuxna i annan kommun eftersom Huddinge kommun idag inte har någon 50-metersbana.)

Tidsspann

Beslutet om vuxentaxa infördes 2017-07-01. För lagidrottsföreningarna har förvaltningen därför valt att jämföra säsongerna 2016/2017 och 2017/2018.

Gällande kulturföreningar och studieförbund har förvaltningen valt att jämföra antalet bokningar för år 2016 med år 2018.

Definiering av begrepp

Förvaltningen har valt att använda ordet vuxentaxa i den löpande texten. Med vuxentaxa menas att kultur- och fritidsnämndens lokaler och anläggningar upplåts till ideella föreningar och studieförbund enligt fastställd taxa med undantag för pensionärsföreningar, föreningar för funktionsnedsatta samt föreningars verksamhet för barn och ungdomar i åldern upp till och med 20 år. För sistnämnda föreningar gäller nolltaxan endast för nyttjande av kommunens lokaler m.m. för ordinarie verksamhet under ordinarie säsong.

Taxor för nyttjande av kommunens lokaler, anläggningar med mera indelas i tre kategorier:

- **Föreningstaxa** betalas av allmännyttig ideell förening som är registrerad i Huddinge, har minst 51% av sina medlemmar folkbokförda i Huddinge kommun och betalar en fastställd administrationsavgift till kommunen, samt studieförbund.
- **Normaltaxa** betalas av privatpersoner folkbokförda i Huddinge kommun, Huddinges icke allmännyttiga ideella föreningar samt de föreningar och studieförbund som inte betalt administrationsavgift. Normaltaxa gäller även för registrerade föreningars bokningar under annan tid än ordinarie säsong samt för föreningars bokningar som inte är avsedda att användas för ordinarie verksamhet.
- **Företagstaxa** betalas av företag samt privatpersoner och ej registrerade föreningar. För kommersiella arrangemang tecknas särskilda avtal. Registrerad förening är förening som är registrerad i Huddinge kommuns föreningsregister.

Vidare förekommer begreppet representationslag i denna uppföljning.

Representationslag är en beteckning på det bästa laget en idrottsförening kan ställa upp med på seniornivå inom lagsporter. Ett seniorlag är ett lag där spelarna räknas som vuxna, det vill säga utövarna är över 20 år. Spelare, upp till och med 20 år, benämns juniorspelare. Representationslag är i dagligt tal detsamma som A-

lag. Föreningstaxa gäller all träning och tävling för representationslaget. En registrerad förening kan ha två representationslag, ett damlag och ett herrlag. I Huddinge kommun för säsongen 2017/2018 fanns totalt 33 registrerade representationslag.

Metod

Faktainsamling har skett med hjälp av verksamhetssystemet FRI som tillhandahåller statistik för bokningar av lokaler och anläggningar vad gäller kulturföreningar och studieförbund. Se bilaga för statistik 1.

När det kommer till idrottsföreningar har faktainsamling skett med hjälp av inhämtad statistik från idrottsförbunden för idrotterna: fotboll, handboll, innebandy, ishockey och basket. Se bilaga 2 och 3. Viss faktainsamling har skett med hjälp föreningarnas officiella hemsidor. Se bilaga 3. Vidare har inrapporterad statistik från föreningarna vad gäller representationslagen skett via verksamhetssystemet FRI. Se bilaga 4.

Resultat

Kulturföreningar och studieförbund

Samtliga bokningar (i timmar) per kulturförening/studieförbund redovisas nedan:

2016	3822,25 timmar
2018	3958,75 timmar

Samtliga bokningar (i timmar) i Aulan

2016	1339,75 timmar (185 tillfällen)
2018	1235,50 timmar (171 tillfällen)

Totalt möjliga bokningsbara timmar per år i Aulan: 4665 timmar.

Detta innebär en bokningsgrad på 26,5% i Aulan år 2018. År 2016 låg bokningsgraden på 28,4 %.

Se resultat i bilaga 1.

Idrottsföreningar

Differensen mellan antal seriespelande lag för säsongerna 2016/2017 och 2017/2018 redovisas nedan:

Ishockey: ingen förändring totalt
 Innebandy: ingen förändring totalt
 Fotboll: ingen förändring totalt
 Handboll: -1
 Basket: -3

Se resultat i bilaga 3.

Analys och tolkning - Kulturföreningar och studieförbund

De flesta av kommunens kulturföreningar riktar sin verksamhet till en vuxen publik och det fanns därför en viss oro och osäkerhet hos dem inför hur de skulle påverkas av införandet av vuxentaxa.

Avtalens inverkan

Flera stora kulturföreningar i Huddinge kommun bedriver sin verksamhet i kommunens kulturlokaler vilka förvaltningen upplåter till föreningarna utan kostnad genom samverkansavtal. Dessa föreningar påverkas således inte av taxorna.

Under 2016 ingick kultur- och fritidsförvaltningen ett bokningsavtal med Folkes i Huddinge centrum vilket innebär att förvaltningen hyr tider av Folkes för föreningslivet att hyra tisdag till torsdag samt att den verksamma kulturhusföreningen (som består av 12 andra medlemsföreningar) har i uppdrag att bedriva offentlig kulturverksamhet i lokalen under vissa helger.

Studieförbunden bedriver verksamhet för såväl barn, unga, vuxna och seniorer. Två studieförbund har flera egna lokaler i kommunen, medan de övriga sju hyr in sig i taxebelagda lokaler.

Antalet bokningar (mätt i timmar)

Det totala antalet bokningar, mätt i timmar, av lokaler till kulturföreningar och studieförbund har inte minskat. Istället har antalet bokade timmar ökat något.

Utöver införandet av vuxentaxa kan det finnas andra olika faktorer som påverkar uthyrningsgraden, exempelvis organisationsförändringar och ändrat antalet föreningsmedlemmar. Samverkansavtalet med Huddinge kulturhusförening kan ha påverkat resultatet då det har möjliggjort för ett dussintal föreningar att bedriva verksamhet i Kulturhuset hos Folkes. Detta har utmynnat i ett brett och viktigt kulturutbud i Huddinge centrum.

På grund av ovanstående förhållanden ser förvaltningen ingen större påverkan för kulturföreningarna över lag.

Lokal för repetitionsarbete

Det har i och med taxeförändringen uppmärksammats brister i lokalfrågan. Aulan vid Huddingegymnasiet är kommunens största och egentligen enda scenlokal. Det är en stor salong som tar ca 400 personer i publik med en scen på ca 7 x 11 meter. I och med dess storlek och unicitet i kommunen är Aulan en dyr lokal som kostar 500 kr/timmen i föreningstaxa. Föreningar som tidigare använde Aulan både som repetitionslokal och för offentliga framträdanden menar att de sedan taxornas införande inte har råd att använda den mer än till just föreställningar och framträdanden. Förvaltningen ser en nedgång i bokningarna mellan år 2016 och år 2018. Bokningsgraden är 26,5 procent för år 2018. År 2016 var bokningsgraden 28,4 procent.

Det är svårt att finna andra lokaler i kommunen som passar för repetitionsarbete av scenkonst (dans, teater, cirkus) och musik. Därmed försätts föreningarna i en svår sits. Förvaltningen ser behovet av billigare lokaler anpassade för repetition, där skrymmande utrustning och scenografi får plats samt där andra verksamheter

och invånare inte störs av läckande ljud. Behovet gäller inte bara för kulturföreningar utan även för kommunala verksamheter, andra organisationer och kreativa näringar.

Därför föreslår förvaltningen att taxan för Aulan sänks till 300 kr/timme för att höja nyttjandegraden och ge föreningslivet större möjlighet att hyra lokalen till repetition. Taxan föreslås ligga på samma nivå som kommunens taxa för ishallar. Frågan om anpassade scenkonstlokaler bör även ses över utifrån ett samutnyttjandeperspektiv och lyftas in förvaltningens lokalbehovsplan.

Analys och tolkning – Idrottsföreningar

Antal seriespelande lag

Lagidrotterna inomhus, såsom handboll, basket och innebandy, samt lagidrotterna utomhus, fotboll och ishockey var de idrotter som bedömdes skulle komma att påverkas mest av införandet av vuxentaxa. Detta på grund av att de större föreningarna med flera seniorlag i seriespel beräknades få de största kostnadsökningarna. Farhågan var att antalet seniorlag skulle minska.

Vid jämförelse sett till antal anmälda seriespelande lag inom sporterna ishockey, fotboll, handboll, basket och innebandy för säsongerna 2016/2017 respektive 2017/2018 kan konstateras att dessa sammantaget har minskat med fyra färre seriespelande lag. Totalt fanns 64 seniorlag registrerade säsongen 2016/2017. Efter vuxentaxans införande, det vill säga säsongen 2017/2018, fanns 60 seniorlag registrerade. Antalet seniorlag har med andra ord minskat med 6 procent. Om det är en normalvariation från en säsong till en annan eller en ändrad satsning är svårt att fastställa. Handbollen har minskats med ett lag. Basket är den idrott som står för den största delen av minskningen då de minskat med tre lag. Om orsaken till basketföreningens minskning av antalet seriespelande seniorlag är en direkt orsak av införandet av vuxentaxa bör utvärderas i dialog med föreningen.

Avdrag för juniorer i representationslag

I och med att föreningarna med flera seniorlag i seriespel beräknades få de största kostnadsökningarna beslutade kultur- och fritidsnämnden några månader efter vuxentaxans införande (2018-03-06, dnr KFN-2018/51) att representationslag skulle debiteras föreningstaxa i förhållande till antalet aktiva i laget från och med 21 års ålder. Föreningarna får med andra ord ett procentuellt avdrag motsvarande andelen juniorspelare i representationslaget.

I samband med uppföljningen av vuxentaxa har det uppmärksammats att administrationen för avdraget är tidskrävande för förvaltningen i förhållande till personella resurser. Administrationen är tidskrävande på så sätt att tidsgränsen för inrapportering av uppgifter sällan följs av föreningarna och efterfrågade uppgifter kommer sällan in utan påstötning. Detta gör att förvaltningen kontinuerligt behöver justera uppgifter och taxor, vilket förvaltningen inte anser är ett hållbart arbetssätt i längden, varken för förvaltningen och för föreningarna.

Förvaltningen gör även bedömningen att avdraget för juniorer i representationslag skulle kunna uppmuntra föreningarna att öka antalet juniorspelare i

representationslaget för att minska avgiften. Förvaltningen anser att det inte skulle vara en bra utveckling för idrotten eftersom risken är att:

- junior- och ungdomsverksamhet blir lidande då unga spelare värvas för att fylla ut representationslaget.
- värvade juniorspelare kan få begränsat med speltid under en period då de för sin fortsatta utveckling behöver den som mest.

Ett förbund som resonerat enligt ovan är Svenska innebandyförbundet som inför säsongen 2015/2016 beslutade att max upp till två spelare med B-licens fick delta i representationslag.

Förvaltningen är emellertid medveten om att det finns juniorspelare som kvalificerar sig för spel i representationslag och att det finns enskilda juniorer som för sin idrottsliga utveckling behöver spela med i representationslaget.

För att försöka utröna om det finns en tendens till att avdraget uppmuntrar seniorlagen (specifikt representationslagen) att öka antalet juniorer i truppen för att erhålla minskad taxa har förvaltningen jämfört den genomsnittliga storleken (antal spelare) för seniorlag i Stockholmsområdet med Huddinge kommuns seniorlag (specifikt representationslagen). Det kan konstateras att generellt innehar Huddinge kommuns representationslag fler antal spelare än snittet i Stockholmsområdet för antal spelare i seniorlag och för vad förbunden anser vara normal storlek på seniorlag. Se bilaga 3. Det är dock för tidigt att dra några slutsatser om storleken på Huddinge kommuns representationslag och om avdraget verkar uppmuntra föreningarna att öka andelen juniorer i representationslagen, men förvaltningen föreslår att nämnden bör följa utvecklingen.

Erhållna intäkter för vuxentaxa under år 2018 uppgick till 2 mnkr. Förvaltningen beräknar att om avdraget skulle tas bort erhåller förvaltningen uppskattningsvis en intäktsökning om ca 30 procent, vilket för år 2018 skulle motsvara 600 tkr. (Beräkningen är baserad på representationslagens senaste inrapporterade andel juniorer i snitt per lag, se bilaga 4).

Förenklad administration för debitering

I nuläget fördelas respektive förening ett antal timmar enligt fastställd fördelningsprincip, men inställda träningstider eller omfördelade tider emellan olika lag inom samma förening korrigeras kontinuerligt inför debitering. Handläggningen för detta är tidskrävande och kräver mycket kontakt med föreningarna. De senaste åren har antalet hallar ökat, vilket innebär fler tider att fördela, men de personella resurserna har inte ökat. För att kunna arbeta effektivt med de resurser som finns önskar förvaltningen debitera föreningarna för lagidrotterna den tid som de är berättigade till enligt fördelningsprinciperna, utan efterföljande korrigeringar.

Vad gäller de individuella idrotterna där juniorer och seniorer tränar i samma anläggning anser förvaltningen att nuvarande arbetssätt bör förbli oförändrat.

Slutsatser och rekommendationer

Antalet seriespelande seniorlag har minskat med totalt fyra lag. Det är idrotterna handboll och basket som minskat i antal lag, ett respektive tre lag. Om antalet seriespelande seniorlag minskat enbart på grund av införandet av vuxentaxa är dock svårt att fastställa. Exempelvis kan det handla om en normalvariation eller ändrade satsningar. Orsaken till basketföreningens minskning av antalet seriespelande seniorlag bör utrönas i dialog i föreningen.

I samband med uppföljningen av vuxentaxan har det uppmärksammats att administrationen kring seniorlagens taxedebitering är tidskrävande och bör förenklas. Förvaltningen önskar debitera föreningarna för den tid de är berättigade till enligt fördelningsprinciperna, utan efterföljande korrigeringar såsom inställda träningstider eller omfördelade tider emellan lag inom samma förening.

Det har även observerats att Huddinge kommuns representationslag generellt är något större än Stockholmssnittet. Det skulle kunna innebära att avdraget för juniorer i representationslag uppmuntrar att öka andelen juniorer i truppen för att erhålla minskad taxa. Det är dock för tidigt att dra några slutsatser om, men förvaltningen föreslår att nämnden bör följa utvecklingen.

När det kommer till om antalet uthyrda lokaler till kulturaktiviteter och studieförbund har minskat är svaret att det inte har minskat utan istället har ökat något. En förklarande faktor kan vara att flertalet kulturföreningar i Huddinge kommun har sin verksamhet i kommunens kulturlokaler vilka förvaltningen upplåter till föreningarna utan kostnad genom samverkansavtal. Vad gäller studieförbunden har två förbund egna lokaler medan sju hyr lokaler belagda med taxa. Uthyrningen till de sistnämnda verkar inte ha påverkats av införandet av taxa. Kulturföreningarna har dock lyft frågan om fler och billigare lokaler för repetition. Aulan vid Huddingegymnasiet är kommunens enda repetitionslokal för scenkonst. Förvaltningen önskar ge föreningarna större möjlighet att använda Aulan genom att sänka taxan till en nivå där föreningar har möjlighet att hyra tid för repetition. Förvaltningen beräknar att på så sätt höja nyttjandegraden i Aulan som minskat efter vuxentaxans införande.

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att:

- dialog förs med basketföreningen Huddinge Basket för att utröna varför basketen minskat med 3 seriespelade lag säsongen 2017/2018
- administrationen gällande debiteringen för lag i seriespel förenklas
- det procentuella avdraget för andelen juniorspelare i representationslag följs upp över en flerårsperiod
- frågan om lokaler för repetition av scenkonst ses över utifrån ett samutnyttjandeperspektiv samt lyfts in i förvaltningens lokalbehovsplan
- att taxan för Aulan vid Huddingegymnasiet sänks från 500 kr/timme till 300 kr/timme.

Referenslista

Kommunfullmäktige beslut 2017-03-27, § 17

PM till kommunfullmäktige, daterat 2017-02-24

Bilagor

Bilaga 1) Antal bokningar (mätt i timmar) per förening (statistik från bokningssystemet FRI)

Bilaga 2) Antal seriespelande lag per förening för säsongerna 2016/2017 och 2017/2018 (statistik från idrottsförbunden)

Bilaga 3) Antal spelare i seniorlag i Stockholmsområdet och antal spelare i seniorlag Huddinge kommun (statistik från idrottsförbunden)

Bilaga 4) Andel (procent) juniorer i representationslagen, Huddinge kommun